

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Гуманитардык факультети

Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TTR-262.01	Түрк тилинин практикалык курсу IV	Uygulamalı Türkiye Türkçesi IV	4	2 + 4	4	5

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Координатор	Мухиттин Гумуш
Курстун мугалими	Мухиттин Гумуш
Курстун тили	Түркчө
Жардамчылар	.
Аудитория	419
Курстун максаты	Семантиканын негизги түшүнүктөрү, маанинин объектиси, маанинин түрлөрү, түшүнүк менен маанинин ортосундагы байланыштар, сөз маанилери жана функциялары, семантикалык талаа, маанинин сүйлөм / текст / логика менен байланышы тууралуу маалымат берүү.

Колдонулуучу адабияттар

Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1 Doğan Aksan, Anlambilim; Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi, Engin Yayınevi, 1999, Ankara.	Китеп
2 Berke Vardar. Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü, Multilingual, İstanbul, 2001	Китеп
3 Кобозева И.М., Лингвистическая семантика. Москва: Эдиториал УРСС, 2000.	Китеп
4 Günay, Veli Doğan. Sözcükbilime Giriş. İstanbul: Multilingual, 2007	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	1. Семантиканын негизги түшүнүктөрү тууралуу маалыматка ээ болот.
2	2. Сөздөгү, сүйлөмдөгү маанини ажыратып турган белгилерди жана алардын өзгөчөлүктөрүн аңдайт.
3	3. Көп маанилүүлүк, синонимия, антонимия, маанинин өзгөрүү кубулуштарын мисалдары менен кошо түшүнөт. Аларды оозеки жана жазма кепте ордуна жараша колдонуп, өздүк котормо иш-аракетин жеңилдетет.
4	4. Сабактан алган билимин колдонуп, котормого байланыштуу түрдүү маалыматтарды семантикалык жактан талдайт, комментарий бере алат; изилдөө жүргүзүп, анализ аркылуу маселелердин булагын көрсөтөт жана аргументтердин негизинде маселелерди чечүүнүн жолдорун сунуштай алат.

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	Семантика тууралуу жалпы маалымат. Сөз жана түшүнүк.
2. Апта	Маани жана белги. Номинативдик жана коннотативдик маани.
3. Апта	Сөздүн өтмө жана образдуу мааниси. Фразеологиялык тутумдаш маани.
4. Апта	Маанилердин сөздүктө берилиши жана сөз байлыгын камсыздаган элементтердин семантикадагы орду.
5. Апта	Көп маанилүүлүк: метафора, метонимия, синекдоха.
6. Апта	Омонимия, синонимия.
7. Апта	Антонимия, оксюморон, энантиосемия.
8. Апта	Ара сынак
9. Апта	Маанинин алмашуусу: маанинин кеңейиши, маанинин тарышы, маанинин жакшыруусу, маанинин начарлашы, маанинин жылышуусу.

Курстун планы

10. Апта	Синтаксистик семантика.
11. Апта	Текстология жана анын семантика менен катышы.
12. Апта	Контекст жана маани.
13. Апта	Маанилик детерминативдер.
14. Апта	Котормо таануу менен семантиканын катышы тууралуу көз караштар.
15. Апта	Лексикалык, синтаксистик жана тексттик семантиканын өз ара байланыштары.
16. Апта	Финал сынагы

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60